

ECTS-fiche 2026–2027

Opleidingsonderdeel (OPO) Spijsvertering en uitscheiding	
Plaats in de opleiding	BAZO/CIEZO - opleidingsfase 1 – verplicht opleidingsonderdeel – duur: 1 semester
Doelstellingen	Je werkt in dit opleidingsonderdeel aan de volgende competentie(s): • Competentie 1: Verpleegkundige expertise: ik neem verantwoordelijkheid op voor het zorgproces. a. Subcompetentie 1.1 Ik verzamel en structureer met ondersteuning de gegevens van de zorgvrager vanuit een holistische visie. b. Subcompetentie 1.3 Ik voer het verpleeg- en begeleidingsplan uit op een verantwoorde manier. Op het einde van dit opleidingsonderdeel beheers je de volgende OPO-doelen: 1. Je verzamelt gegevens om correcte zorg wat betreft spijsvertering en uitscheiding te kunnen bieden aan een zorgvrager. 2. Je voert het verpleeg- of begeleidingsplan in functie van spijsvertering en uitscheiding correct uit bij jou toevertrouwde zorgvrager(s).
Begintermen	Voor dit opleidingsonderdeel is geen voorkennis vereist.
OLA (Onderwijsleeractiviteiten)	
Inhoud	In dit opleidingsonderdeel worden volgende inhouden behandeld: Spijsvertering omvat volgende onderwerpen: • Anatomie, fysiologie en farmacologie van het spijsverteringsstelsel • De vertering van voedsel • Gezonde, evenwichtige voeding • Eetculturen en voeding-in de zorg • Gegevens verzamelen m.b.t. voeding en stofwisseling • Verpleegkundig meten en interpreteren van parameters m.b.t. lengte, gewicht, BMI, buikomtrek, vetpercentage, glycemie • Rapporteren van voedingsinformatie • Zelfzorgtekort-bij de maaltijd • Verpleegkundige aandachtspunten bij eet- en slikproblemen • Basisbeginselen van geneesmiddelen Uitscheiding omvat volgende onderwerpen: • Anatomie, fysiologie en farmacologie van het excretiestelsel • Gegevens verzamelen m.b.t. uitscheiding van urine en stoelgang • Eenvoudige urineonderzoeken en staalname van urine en faeces • Hulpverlening en hulpmiddelen m.b.t. uitscheiding van urine en stoelgang • Urine-incontinentie • Incontinentiemateriaal en bijbehorende verzorgingsproducten • Het bijhouden van een vochtbalans • Defecatieproblemen • Gegevens verzamelen m.b.t. transpiratie • Hulp bieden bij transpiratie Geneesmiddelen Basis van het rekenen
Studiemateriaal	In dit opleidingsonderdeel wordt volgend studiemateriaal gebruikt: • Syllabus • Van Heycop ten Ham, C., & Buitenhuis, W. (2024). Klinische anatomie en fysiologie. Boom.

	• Digitale leeromgeving (digitaal leermateriaal en leerpaden (Smartschool en Google Classroom)) • Verpleegkundig oefenmateriaal • Polo • Chromebook
Toelichting onderwijstaal	Nederlands
Werkvorm	Lessen, simulaties en opdrachten zijn de werkvormen die gebruikt worden in dit opleidingsonderdeel.
Toelichting werkvorm	De lessen zijn interactief. Tijdens de lessen wordt tijd gemaakt om te oefenen aan de hand van verwerkingsvragen of aan de hand van casuïstiek. De lessen worden gegeven via contactonderwijs. Daarnaast zullen simulaties ingepland worden in het skillslab om de verschillende interventies in de praktijk te oefenen. In een CIEZO is het mogelijk om sommige interventies begeleid te oefenen op de werkplek met een reële zorgvrager. Opdrachten zijn erop gericht om specifieke hoofdstukken uit de syllabus voor te bereiden in functie van de oefenmomenten of om je te helpen de leerstof te verwerken. De groepsgrootte kan variëren in functie van de werkvorm. Zo zal je bijvoorbeeld in kleinere groepen aan opdrachten werken of in het skillslab oefenen. Extra: • Je kan voor dit opleidingsonderdeel extra leer- en/of oefenkansen nemen via onze leerateliers.. • Je kan op vrije momenten zelf het skillslab reserveren om extra te oefenen.
Studiepunten en studietijd	
Dit opleidingsonderdeel omvat vijf studiepunten. Dat betekent dat je tussen de 125 en 150 uur zal werken aan dit opleidingsonderdeel. Je studietijd is als volgt berekend: • Contactonderwijs, 79 lesuren (50' per lesuur), waarvan 16 lesuren simulaties in het skillslab en/of begeleid leren op de werkplek; • Voor elk uur effectieve contacttijd zal je een uur studeren, je praktijklessen voorbereiden, feedback en feedforward verwerken, je notities herlezen, aan opdrachten werken en je volgende lessen voorbereiden; • Daarnaast reken je nog een dag voor je evaluatie en om je daarop voor te bereiden.	
Evaluatieactiviteiten	
Type en vorm	Type: geïntegreerde proef aan het einde van het OPO. Evaluatievorm: je krijgt een casus waarin een concrete praktijksituatie wordt beschreven. De casus bevat alle nodige gegevens en context die je nodig hebt voor de proef. Je maakt een schriftelijke voorbereiding die je als houvast gebruikt tijdens de uitvoering van de proef. Je toont je kennis, vaardigheden en attitudes aan door de juiste stappen te zetten bij de uitvoering en mondeling toe te lichten wat je precies hebt gedaan en waarom.
Gebruik leermateriaal	Leermateriaal: materiaal skillslab/simulab, ... zoals aangereikt tijdens de onderwijsleeractiviteiten.
Vraagvorm	Vraagvorm: praktijktoets met schriftelijke voorbereiding en mondelinge toelichting.
Beoordeling	Op niveau van het opleidingsonderdeel wordt een competentiegerichte eindbeoordeling gegeven volgens onderstaande legende:

	Uitbinker	De student functioneert op een uitzonderlijk niveau voor de competenties aangeleerd in dit opleidingsonderdeel.	De student heeft de competenties aangeleerd in dit opleidingsonderdeel aangeleerd .
	Competent	De student functioneert naar verwachting voor de competenties aangeleerd in dit opleidingsonderdeel.	
	Groeier	De student functioneert nog niet naar verwachting voor de competenties aangeleerd in dit opleidingsonderdeel. De student heeft nog frequent bijsturing of ondersteuning nodig. De student maakt herhaaldelijk nog kleine fouten of vergeet regelmatig iets.	De student heeft de competenties aangeleerd in dit opleidingsonderdeel niet aangeleerd .
	Starter	De student beheerst de aangeleerde competenties in dit opleidingsonderdeel onvoldoende. De student maakt cruciale fouten.	
Tijdens de lessen, simulaties en door middel van opdrachten krijg je oefenkansen, feedback en feedforward om je goed voor te bereiden op de geïntegreerde proef. Je krijgt ook de kans om een vergelijkbare geïntegreerde proef vooraf te oefenen. Je slaagt voor dit opleidingsonderdeel als je voor elk OPO-doel minimaal 'Competent' scoort.			
Examenkansen	Binnen dit opleidingsonderdeel zijn er twee geplande momenten om de geïntegreerde proef af te leggen: een eerste moment in de loop van het semester en een tweede moment op het einde van het semester. Je neemt verplicht deel aan het eerste moment. Als je als 'Starter' of 'Groeier' wordt ingeschaald na het afleggen van je geïntegreerde proef bij het eerste moment, dan mag je inschrijven om deel te nemen aan het tweede moment om je te verbeteren. Je legt de volledige geïntegreerde proef opnieuw af. Je behoudt de hoogste score die je haalde voor de OPO-doelen van dit opleidingsonderdeel over de twee momenten. Als je je niet inschrijft, blijft de oorspronkelijke inschaling behouden. Als je het eerste moment mist en je afwezigheid is gewettigd, dan leg je de geïntegreerde proef tijdens het tweede moment af. Dit is dan je enige examenkans. Is je afwezigheid tijdens het eerste moment ongewettigd, dan verlies je je examenkans en mag je ook niet deelnemen aan het tweede moment. Je wordt dan ingeschaald 'zonder score' en dit tekort kan niet gedelibereerd worden. De directeur kan hierop een uitzondering toestaan.		